

Referat af brugerrådets møde d. 6. oktober 2020

Kronjylland
Ref. JGH
Den 6. oktober 2020

Brugerrådet ved Kronjylland – møde i efteråret 2020

Til stede ved mødet:

Carsten Monsrud, Martin Hedegaard, Thorkild Danielsen, Jørgen Ivar Mikkelsen, Birgitte Poulsen, Joy Klein, Finn Søndergaard, Egon Thomassen, Otto Hansen, Rune Rauff Schultz, Poul Nold Jensen, Poul Arne Nielsen, Carsten Skivild og Hans Gemælke

1: Indsatser i relation til Corona-situationen.

Regeringen uddelte midler i forsommeren til at imødekomme de mange besøgende i dansk natur. Vi var så heldige her på NST Kronjylland, at få tildelt ekstra 800.000 kr. til den forventede øgede brug af vore arealer.

Generelt har vi brugt disse mange penge til at styrke eksisterende faciliteter og udbygge med nye. Vi har overvejende forsøgt at gøre eksisterende p-pladser, stier, lejrpladser, toiletter osv. mere sikre, at benytte i forhold til de øgede krav om afstand og renlighed.

2: De fem Halder. Efter en periode, hvor projektet har ligget stille pga. påklagede afgørelser, har vi nu endelig fået de sidste tilladelser på plads. Hvilket betyder at vi nu kan sætte gang i 2. fase af projektet.

Vi håber på at kunne afslutte projektet i sensommeren 2021. Vi vil naturligvis sørge for at indvielsen markeres på behørig vis.

3. Naturnationalparken Fussingø. De blev afholdt et virtuelt ministerarrangement med præsentation af den nye Naturnationalpark d. 28. september fra naturskolen ved Fussingø. I præsentationen deltog foruden miljøminister Lea Wermelin også Torben Hansen, borgmester Randers Kommune, samt direktør Peter Ilsøe og skovrider Peter Brostrøm.

Ved præsentationen blev kort med området vist frem, ligesom rammerne for området blev skitseret. Der er alene tale om statens

arealer ved Fussingø – Indskovene, tilstødende marker og engen samt Fussing Sø. Der skal et hegn om området, og der skal sætte store græssere ud i indhegningen. Der er endnu ikke truffet nogen beslutninger om hvilke dyr, der skal græsse området og derfor heller ikke hvilken type hegn, der skal etableres. Det kommer i en senere proces.

Det er vigtigt at understrege, at hegnet etableres for at holde dyrene inde på arealet og ikke for, at holde mennesker ude fra området!

FS: har I kendskab til en face-book gruppe som er dannet for at koordinere de bekymringer som der naturligt vil komme i forbindelse med etableringen af Naturnationalparken.

PEB: Vi har kendskab til denne gruppe, men har ikke været i direkte kontakt med gruppen. Men jeg tænker da, at det vil være helt naturligt at invitere repræsentanter fra gruppen ind i det videre arbejde med udvikling af Naturnationalparken.

HG: I har tidligere haft indtægter på landbrugsarealerne og fra skovbruget, hvordan skal det dækkes fremover?

PEB: NST bliver kompenseret for de tab styrelsen har fra manglende indtægter. Dog har der i processen været lagt til grund at vi skulle tage de oversøiske træarter ud af skoven inden biodiversitetsskoven skulle være etableret. Salget af disse træer har været en del af finansieringen af offeromkostningerne.

OH: Du kunne måske også oplyse om at den borgelige regering besluttede, at landbrugsarealerne ikke længere skulle drives som landbrug med skulle overgå til fri natur!

PEB: Det er ikke helt rigtigt, idet den nuværende regering mere eller mindre aflyste de aftaler, der var indgået under VKLA-regeringen. Men vi vender tilbage til dette under punkt 7.

FS: Hvornår går processen i gang?

PEB: Jeg har ikke den eksakte tidsplan. Men ministeren sagde ved præsentationen, at der først skal afgives en række anbefalinger / rådgivning fra en række faglige miljøer. Derefter en inddragende proces, hvor alle kan komme til orde. Efter en afsøgning af alle bindinger, fredning, NATURA2000, NBL osv. så skal der udarbejdes et projektforslag som dels skal i offentlig høring, dels besluttet politisk og endeligt myndighedsgodkendes i forhold til evt. nødvendige tilladelser, dispensationer m.v. Endelig udbydes en større anlægsopgave.

PAP: Du siger der er gang i 2 Naturnationalpark-projekter, hvad med et projekt ved Skjern Enge? Er det bare rygter?

PEB: Det er rigtigt at der er politiske planer om, at der skal etableres 15 Naturnationalparker i alt. Men om der er et konkret projekt ved Skjern Enge det ved jeg ikke.

BP: Naturpark Randers Fjord. Jeg synes ikke der sker så meget.

PEB: Det er jo ikke noget vi driver med i Naturstyrelsen, så jeg kan ikke rigtig svare dig på hvad status er.

KP: Jeg er med i Naturpark Randers Fjord. Og du har sikkert ret i at der kan gøres meget mere for at udbrede kendskabet til Naturpark Randers Fjord. Men der er altså 2 kommuner inde over projektet og jeg oplever, at Norddjurs Kommune ikke rigtig har fokus på projektet.

Jeg synes i øvrigt, at det er vigtig at få understreget hvad Naturnationalparken omfatter, idet man nu i pressen kan se at området er meget større end det der her formidles. Bl.a. er Læsten Bakker og Udskovene skitseret som en del af NNP.

PEB: Det er rigtigt at der i pressen har været vist kort med både Naturfondens arealer og Udskovene som værende med i NNP, men det står altså for pressens regning og har ikke hold i virkeligheden.

Link til præsentation af Naturnationalpark Fussingø:

<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/naturnationalpark-fussingoe/>

4. Ud i naturen.

Naturstyrelsen har henover foråret opdateret hjemmesiden Ud i Naturen. Det er denne hjemmeside der rummer alle NSTs og en lang række kommuners faciliteter og tilbud for friluftslivet.

Den nye hjemmeside skal gerne opleves som nemmere at orientere sig i og give et hurtigere overblik over de muligheder for friluftsliv, der findes i naturen.

Brugerrådets medlemmer opfordres til at give os besked, hvis I finder uhensigtsmæssigheder eller fejl og mangler ved hjemmesiden.

Ud i naturen kan ses her:

<https://udinaturen.dk/>

5: Brugere af Mols Bjerge – store hegn, frygt for græssere, utilfredshed med omfanget for frie færdselsmuligheder.

NST går på to ben, nemlig beskyttelse af naturværdierne på vore arealer og tilbud til alle om naturoplevelser. Det er i stigende grad blevet vanskeligt, at tilgodese begge hensyn. Store græssere i store folde og vi menneskers stadig stigende benyttelse af og krav til statens arealer, det er et vanskeligt spændingsfelt at manøvrere i.

Senest eksemplificeret af et grimt uheld ved Helgenæs, hvor en person bliver rendt over ende af nogle af en løs hund opskræmte kører, og resultatet er, at vedkommende kommer slemt til skade.

Det er virkelig svært spændingsfelt hvor vi på den ene side skal forsøge at pleje efter de metoder forskningen anbefaler - og på den anden side, give den brede befolkning adgang til naturen i vid udstrækning.

NST vil meget gerne høre hvis man i brugerrådet har gode råd eller kommentarer til vores måde at forvalte naturplejen på.

Vi har allerede etableret kontakt til lokale brugere af området. Bl.a. Mols I udvikling – naturgruppen.

Der er etableret en række muligheder i området både stier i netværk og faste installationer.

Det at gå ind i hegn med dyr – kræver et vist kendskab til hvordan man respekterer dyrenes adfærd. Derfor har NST også opsat skilte ved alle indgange om hvordan man skal forholde sig.

FS: En overordnet adfærdsregulering må være vejen frem. Det vil gavne alle, at der kommer nogle begrænsninger i folks muligheder for at færdes på de arealer, der skal plejes med store dyr.

HG: mere formidling af hvordan naturplejere arbejder og hvordan man som bruger at naturarealer skal begå sig på arealer med store græssere.

KP: Alene det at man brugere ordet ”vilde” græssere signalerer, at der kan være farligt at færdes på arealet og måske skabe en frygt.

PEB: Der er nogen, som bevidst bruger ordet vilde, fordi de vil have at dyrene skal leve et ”vildt” liv på området. Andre benytter det fordi de har en frygt for store dyr og betragter deres færden som vild. Det skal bemærkes at vi om NNP ved Fussingø bruger ordet store græssere.

CM: hvordan arbejder NST med at skabe Biodiversitet generelt - ikke bare på de store arealer, men også på de mindre og helt små arealer?

JGH: NST KJY foretager årligt en gennemgang af alle vore lysåbne arealer med henblik på at fastlægge en strategi for plejen. For alle arealer med naturpleje udarbejder vi Naturmålsplaner. I disse planer fastlægger vi de overordnede mål med arealet, fastlægger succeskriterierne, beskriver hvordan vi vil understøtte evt. rødlistede eller andre pressede arters levevilkår på arealet.

PEB: Det er rigtigt at vi arbejder utroligt bredt med at styrke biodiversiteten. Der kan være utrolige forskelle på plejebestand på areal til areal. Vi forsøger derfor at tilpasse plejemetoderne til det konkrete areal. Men når det er sagt, så kan der være lokale forhold der gør, at vi ikke altid kan bringe de mest hensigtsmæssige plejemetoder i anvendelse. Der kan være områder, hvor vi ikke kan skaffe dyreholdere med bestemte dyr – og derfor må vælge en anden art end den mest ønskværdige. Der kan være lysåbne arealer, som også er meget besøgte af brugerne, og derfor ikke er egnet til en bestemt type græssere. Men det er den verden vi arbejder i og derfor må tilpasse os.

JI: Det er utroligt vigtigt at skabe brugerinddragelse på især de stor områder. Der har tidligere været en inddragelse af brugerne i Mols Bjerge. Hvad skal der egentlig til for, førend I tør /kan gå ud og sige, at det er ikke en god ide at tage hunden med ind i folden? Er der juridiske hindringer eller ligger hindringerne et andet sted?

PEB: I begyndelsen af november bliver alle aktørerne i MB indbudt til et indledende møde om dels en drøftelse af de overordnede mål for naturplejen i Mols Bjerge, dels en drøftelse af hvordan det sikres at offentligheden orienteres om mål og planer for området.

MH: Jeg vil gerne opfordre til, at mødet d. 4. november ikke blot skal være for de større lodsejere/naturplejere i området, men for alle interessenter i området. Dernæst vil jeg gerne opfordre til, at NST som den største lodsejer i MB er mere åben for henvendelser fra brugerne af området. Den store underskriftindsamling viser hvor store frustrationerne er i den daglige brug af området

PEB: Lad mig først slå fast, at vi har aldrig afvist henvendelser fra offentligheden. Facebook-gruppen med underskriftindsamlingen henvender sig først til NST KJY efter underskriftsindsamlingen.

Da jeg får henvendelsen her i sommer, så inviterer jeg straks gruppen til et møde med os på NST KJY. Men gruppen vender tilbage med ønsket om at mødes med alle aktører i området, altså hovedsageligt kommune, NST, Molslaboratoriet og Nationalpark Mols Bjerger. Jeg har svaret at vi fra NST gerne kommer til et sådant møde.

Dernæst vil jeg gerne præcisere, at det omtalte møde i november er ikke et møde vi NST har indbudt til. Det er et møde, der er sat i stand af Syddjurs Kommune.

Vi har i NST KJY i en længere periode snakket med kommunen om, at tage initiativ til at skabe et offentligt forum, hvor der informeres om naturplejen og øvrige initiativer i Mols Bjerger. Dette skal ses i lyset af, at området er omfattet af to store fredninger, og at der i fredningen er forudsat nedsat et plejeudvalg, samt at der er givet mulighed for etablering af et såkaldt lodsejerudvalg. Det havde man tidligere, men disse har ikke været i funktion i en årerække.

CS: Jeg vil opfordre til, at der i lighed med de flotte naturudsendelser, der her i år er blevet sendt i DR, at der også tages initiativ til at producere udsendelser med kendte naturmennesker fra DR om alle vore nationalparker og så kunne man så undervejs fortælle hvordan man egentlig begår sig mest fornuftigt i områder med græssende dyr. Det vil kunne gøres rigtig spændende og informativt.

JJ: Jeg tror det er vigtigt, at der formidles på forkant af nye tiltag – således at der ikke efterfølgende kommer reaktioner, som kan virke konfrontatoriske.

PEB: Jeg kan kun være enig i dette og er forhåbentlig også noget som kan imødekommes med et kommende forum.

Og så lige tilbage til forslaget med at forbyde hund i folde – jeg har noteret mig forslaget, men ikke noget vi kan løse her og nu. Jeg vil forsøge at tage det med tilbage til baglandet. Jeg noterede mig, at ministeren til præsentationen af NNP Fussingø sagde, at der er kontakt til de store friluftorganisationer, og at man vil se på om der kan gøres noget for øget oplysning om ”færdselsreglerne”.

CM: I Favrskov oplever vi en stigende grad af selvbevidsthed og ligegyldighed med regelsættet. Flok mener at de har ret til, at færdes hvor de ønsker og er ligeglade med regler.

JK: Har I overvejet at ændre besætningerne, så der ikke er køer med kalve, men måske i stedet kun har ungkreaturer på arealerne.

PEB: Vi overvejer hele tiden hvordan plejen kan foregå mest hensigtsmæssigt, herunder også at skifte fra køer med kalve til stude. Visse steder benytter vi – fx ved strandengene ved Kalø Slotsruin - kun ungkreaturer.

6. Hvordan sikrer NST at biodiversiteten tilgodeses på egne arealer. Hvordan ser man på andre aktørers praksis?

Emnet blev drøftet under foregående punkt og derfor ikke taget op som selvstændigt punkt.

Dog præciserede PEB, at vi normalt ikke kommenterer andre aktørers naturplejemetoder. Vi er bestemt interesserede i andre metoder og modeller, som vi evt. kan lære noget af, men vi har ikke en holdning til metodevalget.

7. Orientering om omstilling af landbrugsarealerne på NST Kronjylland til natur.

Den formelle status er, at af de 7 landbrugskomplekser under NST, der blev berørt af den tidligere regerings aftale om, at landbrugsdriften skulle udfases til fordel for natur, så har den nuværende regering ikke videreført denne aftale. PÅ NST KJY berører udpegningen af NNP Fussingø også markerne ved Fussingø og disse vil derfor overgå til natur. På Kalø og Hald afventer vi konkret politisk beslutning.

8. Indplantning af arter i nye skovområder – er det mulighed?

Det er ikke noget vi vil arbejde aktivt for, vores holdning vil nok være i retning af, at naturen må selv sprede sig til de nye skove. Vi vil ikke yde en aktiv hjælp til udvalgte arter.

Mødedatoer i 2021:

Møde d. 5. maj – vi besøger i Himmerigsskoven tæt ved Hinnerup.

Møde d. 7. oktober her på Fussingø.